

Una carxofa salvada 'in extremis'

La varietat morada del Vallès originària de Palou se salva conservada per uns avis de Lliçà de Vall

Granollers

F.P.

La carxofa morada del Vallès, originària de Palou, torna a florir. La varietat es donava pràcticament per perduda després d'un període de més de 80 anys i de quedar-ne només un parell de soques. Ara, però, s'ha pogut recuperar. Jordi Puig, responsable de L'Espigall, productors d'horta i assessors en agroecologia, va trobar-la l'any 2012 a Lliçà de Vall en uns camps d'un parell d'avis del poble mentre feia un treball de prospecció de varietats locals per a la seva tesi que el va portar a entrevistar més de 100 pagesos vallesans.

"Hi vaig trobar algunes mongetes, algun tomàquet i aquesta carxofa que em deien que havia sortit de Palou, d'uns camps de la seva tieta", relata Puig. Els avis, que la van estar cultivant durant dècades als seus horts, li van donar un parell d'estaques -parts de la planta amb arrels que serveixen per reproduir-les- que Puig va fer créixer als camps que menava a Can Draper, a l'Ametlla. Les va plantar diverses temporades amb bons resultats. Després de quatre anys, "en vaig arribar a tenir gairebé cent plantes", explica. Llavors, però, va haver de traslladar l'activitat a Bigues. I allà els talps es van creuar en el camí

Les plantes de la carxofa morada de Palou que ara creixen en uns camps a raser del perill dels talps

de la recuperació d'aquesta varietat de carxofa. "S'ho van menjar tot."

Quan ja es donava per perduda, Jordi Puig va rebre una trucada de Can Draper perquè havien trobat una planta "en un racó" que podria ser una carxofa. La va agafar i la va fer créixer en uns altres camps, aquest cop lluny de l'amenaça dels talps. "No estava segur que fos de la varietat." Ara que ha florit ha arribat la confirmació: era una planta de la carxofa morada de Palou. "L'hem salvada *in extremis*."

L'objectiu ara és tornar-la a reproduir a partir d'estaques fetes amb la mitja dotzena

Una planta oblidada en un finca de l'Ametlla ha estat clau

de plantes que han crescut enguany. "En sortiran una vintena d'estaques", calcula. "Per evitar problemes" diversificarà els camps on fer créixer la carxofa perquè si en un hi ha problemes, es pugui assegurar-ne la continuïtat.

Puig considera que la carxofa morada podria tornar a plantar-se als camps de Palou

si hi ha productors amb ganes. "Pot ser un producte més per diversificar la producció agrària de Palou. Si hi hagués gent que estigués interessada a reproduir-la, per què no promocionar-la com a carxofa a Palou?" Se'n parlarà a la propera trobada del Banc de Llavors.

La carxofa morada és una varietat que era comuna a tot el litoral mediterrani. La de Palou "és molt semblant, per exemple, a una carxofa que es cultiva a Sicília", explica Puig. Però també n'hi ha a les illes de Mallorca i Menorca. Es tracta d'una varietat "molt menys productiva" que la carxofa habitual i que té una "temporada més curta". "Envelleix i fa punxa més ràpid", afegeix Puig. Això explicaria per què es va anar abandonant aquest conreu. En contrapartida, però, "té un gust molt més potent". "No té res a veure", insisteix.

COL DE PAPERINA

La col de paperina o de Pasqua és una altra varietat local que Puig ha pogut recuperar gràcies a les prospeccions que va fer pel treball de la tesi l'any 2012. En Josep, pagès del poble de Montseny que havia estat guarda del Parc Natural, li va donar la llavor que havia sorgit dels horts de Ca l'Aramany, situats a l'entorn de Viladrau. Dona la coincidència que en Pere de l'Aramany era cosí de l'avi de Puig. De petit, ell havia anat amb l'avi a veure els parents de Viladrau i ja s'havia fixat en aquesta varietat de col, que ara cultiven als camps de L'Espigall.

Inscripcions obertes per a la recollida de planter i xerrades de la fira Lligat a la Terra

Santa Eulàlia de Ronçana L'11a edició de la fira Lligat a la Terra es farà dissabte de la setmana que ve a l'exterior del centre cultural La Fàbrica, de Santa Eulàlia. Organitzada per l'Ajuntament, el Consell Comarcal i l'associació Llavors Orientals, la mostra ha obert les inscripcions per a la recollida de planter (cal cita prèvia per a la recollida de la comanda limitada a 120 places) i els diversos tallers que es faran i que tenen l'aforament limitat a 35 persones per complir amb les restriccions sanitàries per evitar contagis de la Covid-19. Entre els actes previstos, hi ha la presentació d'Agromosaic, una associació de productors del Vallès Oriental. La fira també inclourà parades de productes de proximitat.

Canovelles celebra l'aplec de Dilluns de Pasqua

Canovelles Canovelles va celebrar dilluns el tradicional Aplec de Pasqua marcat per les limitacions imposades per la pandèmia de la Covid-19, que van obligar a suprimir l'arrossada popular, el ball de sobretaula o el parc infantil per evitar aglomeracions. Sí que es va poder fer la tradicional missa en honor de la Verge de Belulla a l'església de Sant Fèlix i, al migdia, una audició de sardanes amb la Cobla Contemporània (en la imatge), a l'Era de Can Castells. El concert va comptar amb la presència del popular personatge de Mafalda, del dibuixant Joaquín Salvador Lavado, *Quino*, mort l'any passat, que també figurava en la felicitació de Nadal de l'Ajuntament i el calendari municipal del 2021.

LIGAT A LA TERRA

MERCAT DE PLANTER
RECOLLIDA DE LA COMANDA ONLINE AMB CITA PRÈVIA

PARADES DE PRODUCTES DE PROXIMITAT I MERCAT DEL PLANTER

17 D'ABRIL 2021
DE 9.00H. A 14.00H
A L'EXTERIOR DEL CENTRE CÍVIC LA FÀBRICA

10.00H - PRESENTACIÓ D'AGROMOSAIC ASSOCIACIÓ DE PRODUCTORS I ELABORADORS ECOLÒGICS DEL VALLES ORIENTAL
TALLERS PRESENCIALS AMB CITA PRÈVIA - www.recintes.cat/ser
11.00-12.00H - BOSCOS I JARDINS D'ALIMENTS
12.00-12.45H - LA FAUNA AUXILIAR QUE BENEFICIA EL TEU HORT
12.45-13.45H - CONREU DE TOMAQUERES DE VARIETATS LOCALS

TOTES LES ACTIVITATS COMPLIEN LES MESURES DE SEURETAT DEL PROCCAT